

Kontrollutvalget i Porsanger kommune

Møte nr. 1/2017
24. mars 2017

Arkivkode
4/1 08
Journalnr.
2017/18059-4

I N N S T I L L I N G

SAK 2/2017 FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «ETISKE RETNINGSLINJER»

Saksbehandler: Aslak Gaup

Bakgrunn: Porsanger kommunes *Plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016* vedtatt av kommunestyret i Porsanger kommune den 18. oktober 2012 (sak 85/12) KO sak 14/12.

Saksdokumenter fra revisjon (Vedlegg):

- Forvaltningsrevisjonsrapport av 23. februar 2017 «*Etiske retningslinjer*»

Saksopplysninger:

Det vises til vedlagte forvaltningsrevisjonsrapport mottatt 24. februar 2017 – «*Etiske retningslinjer*»

Bakgrunn

Bakgrunnen for denne rapporten er *Plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016*, vedtatt av kommunestyret i Porsanger den 18. oktober 2012 (sak 85/12).

Det fremgår av planen at det skal gjøres en forvaltningsrevisjon av etiske retningslinjer i kommunen.

I kommunens plan for forvaltningsrevisjon sies det følgende om dette fokusområdet:

«Etikk i kommunesektoren har fått økt oppmerksomhet de siste årene, blant annet etter initiativ fra statlig hold (KRD)1 og Kommunenes interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS). En rekke rettssaker og medieoppslag om korrupsjon har også bidratt til økt fokus på dette temaet i kommune-Norge. I formålsparagrafen til kommuneloven heter det at loven (også) skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Som en følge av dette stilles det i kommuneloven § 48 nr. 5 krav om at årsberetningen for kommunen skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.»

Porsanger kommunestyre har vedtatt etiske retningslinjer for kommunen (sist revidert i 2010). Disse gjelder for både ansatte og folkevalgte i kommunen. I innledningen til retningslinjene heter det at «etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne i Porsanger kommune skal ha tillit til den kommunale administrasjonen». Som et generelt prinsipp heter det at «Porsanger kommune legger stor vekt på redelighet, serviceinnstilling, pålitelighet, lojalitet og åpenhet i all virksomhet».

Det heter videre at «ledere på alle nivå har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd». Det rapporteres imidlertid ikke om praktiseringen og forvaltningen av disse retningslinjene i kommunens årsmelding for 2011. Revisjonen har i oppsummeringsbrev til Porsanger kommune gjort administrasjonssjefen oppmerksom på at årsmeldingen for 2011 heller ikke inneholder den lovpålagte redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten (jf. kravet i kommuneloven § 48 nr. 5).

Formål:

Formålet har vært å undersøke i hvilken grad de etiske retningslinjene blir etterlevd blant ansatte i Porsanger kommune.

Problemstillinger:

Undersøkelsens hovedproblemstillinger ble vedtatt av kontrollutvalget i Porsanger kommune den 27. mai 2016 (sak 08/2016). Revisjonen har i tillegg utarbeidet underproblemstillinger tilhørende denne. Undersøkelsen har hatt følgende hoved- og underproblemstillinger:

- ***I hvilken grad etterleves de etiske retningslinjene i Porsanger kommune?***
 - *I hvilken grad anvendes de etiske retningslinjene av kommunens ansatte?*
 - *I hvilken grad følges kommunens varslingsrutiner?*
 - *I hvilken grad etterkommer kommunen krav til redegjørelse om etikk i årsberetningen.*

Revisjonskriterier:

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Kriteriene holdes opp mot faktagrunnlaget, og danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes.

Kilder til kriterier:

Revisjonskriteriene i denne undersøkelsen er utledet fra følgende kilder:

- Lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- *Etiske retningslinjer for Porsanger kommune*

Gjennomføring av undersøkelsen

Revisjonen har gjennomført intervju med konstituert administrasjonsleder Kjell Magne Rasmussen, administrasjonsleder Gunhild Haukenes, teknisk sjef Victor Gamst, helse- og omsorgssjef Bente Moen, rådmann Bente Larssen, hovedtillitsvalgt Renate Fagernes, kultur og oppvekstsjef Irmelin Klemetzen, og økonomisjef Helge Nicolaisen.

Revisjonen har i tillegg sendt ut spørreskjema til 230 respondenter. Etter åtte dager ble skjemaet stengt for besvarelser, og endte på 102 svar. Dette gir en svarprosent på 44 %. Revisjonen har også av praktiske og ressursmessige grunner avgrenset undersøkelsen til å gjelde de ansatte i kommunen.

Dataenes gyldighet og pålitelighet

Undersøkelsen har iflg. revisjonen vært anonym, men har hatt sine svakheter ved valg av teknisk verktøy. Tilbakemeldinger konstituert administrasjonssjef har gitt på ansattes spørsmål rundt undersøkelsen indikerer at undersøkelsen har blitt mottatt og behandlet med sterk legitimitet.

Rådmannen har også i sin tilbakemelding til rapporten ingen innvendinger til innholdet og vil legge den til grunn i Porsanger kommunes videre arbeid med høy etisk bevissthet i Porsanger kommune.

Konklusjon i undersøkelsen:

«Den overordnede problemstillingen i revisjonens undersøkelse i denne undersøkelsen har vært i hvilken grad de etiske retningslinjene i Porsanger kommune etterleves. Kommunelovens formål er å legge forhold til rette for et funksjonsdyktig folkestyre, og en rasjonell og effektiv forvaltning med sikte på en bærekraftig utvikling. I kommuneloven § 1 framgår det at loven også skal «(..) legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.»

Revisjonens undersøkelse viser at Porsanger kommune har retningslinjer men at de i varierende grad anvendes av de ansatte. Bakgrunnen for revisjonens konklusjon er som følger:

I hvilken grad anvendes de etiske retningslinjene av kommunens ansatte?

Samlet sett vurderer revisjonen at de etiske retningslinjene i varierende grad anvendes av de ansatte.

I hvilken grad følges kommunens varslingsrutiner?

Kommunen har utarbeidet rutinebeskrivelser for varsling, men revisjonen vurderer det slik at Rutinebeskrivelsene i varierende grad blir fulgt.

I hvilken grad etterkommer kommunen krav til redegjørelse om etikk i årsberetningen?

Kommunen skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og planlegges for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard. Revisjonen vurderer det slik at Porsanger kommune har etterkommet dette kravet i 2014 og 2015.»

Etter sekretariatets vurdering er forvaltningsrevisjonsrapporten fra revisjonen i tråd med intensjonene i Porsanger kommunes *Plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016*, og behandler de problemstillinger for prosjektet som kontrollutvalget vedtok i sak 25/2012 samt at det er gitt fullmakt til revisjon å utarbeide underproblemstillinger.

Sekretariatet har for øvrig ingen merknader til de opplysninger og anbefalinger som fremkommer i rapporten fra revisjonen, men vil spesielt påpeke at det er viktig at *ledere på alle nivå bør ha ett særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd.*

Sekretariatets tilrådning:

1. Kontrollutvalget viser til rapporten «*Etiske retningslinjer*» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering og slutter seg til anbefalingene som gis i den.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonen i forvaltningsrevisjonsrapporten «Etiske retningslinjer» til orientering, og slutter seg til rapportens anbefalinger. Kommunestyret ber administrasjonssjef sørge for oppfølging av rapportens anbefalinger og herunder:

- Sikrer at alle ansatte både har tilgang og kjennskap til kommunens etiske retningslinjer.
- Iverksetter tiltak som sikrer at ansatte og ledere har kjennskap til kommunens rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og at ledere på alle nivå gis særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd.
- Iverksetter tiltak som sikrer at ansatte varsler om brudd på kommunens etiske retningslinjer.